

WYCHOWANIE FIZYCZNE SPECJALNE

Studia niestacjonarne 10 godz. wykładów, 10 godz. ćwiczeń

Na zajęcia z przedmiotu wf specjalne proszę przygotować się z tematyki podanej poniżej.

Podstawowym warunkiem zaliczenia przedmiotu jest aktywne uczestnictwo w zajęciach.

ĆWICZENIA 10 GODZIN

Kultura fizyczna osób z uszkodzonym analizatorem wzroku.

- Pojęcia: niewidomy, niedowidzący, ociemniały, ślepotą czarna, ślepotą społeczną, zawodową.
- Różne stopnie upośledzenia ostrości wzroku. Wady wzroku.
- Wskazania i przeciwwskazania do uprawiania ćwiczeń fizycznych.
- Metody pracy z dziećmi o uszkodzonym analizatorze wzroku; Orientacja przestrzenna i sposoby jej kształcenia; Zagadnienia kompensacji wzroku.
- Etapy nauczania zadań ruchowych.
- Rola zajęć ruchowych w procesie usprawniania osób z uszkodzonym wzrokiem

Kultura fizyczna osób z uszkodzonym analizatorem słuchu.

- Stopnie upośledzenia słuchu
- Cechy osobowości dziecka głuchego.
- Specyfika procesów poznawczych i emocjonalnych osób głuchych i niedosłyszących.
- Metody pracy z dziećmi niesłyszącymi i niedosłyszącymi. Różne formy ruchowe.
- Sposoby porozumiewania się z osobami głuchymi i niedosłyszącymi na zajęciach wychowania fizycznego; Kształcenie mowy na zajęciach kultury fizycznej- prezentacja.
- Zaburzenia rozwoju psychoruchowego dzieci głuchych.
- Rola wychowania fizycznego w rewalidacji głuchych/prezentacja/ Specyfika pracy nauczyciela wychowania fizycznego z dziećmi o upośledzonej ostrości słuchu. Bezpieczeństwo na lekcjach wychowania fizycznego innych formach aktywności fizycznej.

Kultura fizyczna osób z upośledzeniem umysłowym i zaburzeniami ośrodkowego układu nerwowego.

- Postawy społeczne wobec upośledzonych umysłowo na przestrzeni dziejów.
- Charakterystyka sprawności fizycznej i motorycznej osób upośledzonych umysłowo.
- Mózgowe porażenie dziecięce; rodzaje mpd- charakterystyka, sprawność ruchowa osób z mózgowym porażeniem dziecięcym- przykłady ćwiczeń; hospitacja w ośrodku kształcenia specjalnego.
- Autyzm a oligofrenia – charakterystyka sprawności fizycznej dzieci autystycznych – prezentacja
- Metody pracy z dziećmi o upośledzonej sprawności umysłowej-przygotowanie zestawów ćwiczeń- prezentacja. Rola form zabawowych.
- Specyfika pracy nauczyciela wychowania fizycznego z uczniami o obniżonej sprawności intelektualnej

Kultura fizyczna osób niedostosowanych społecznie i z zaburzeniami emocjonalnymi.

- Zakres i treść pojęć społecznie nieprzystosowany, wykolejony społecznie
- Rodzaje społecznego nieprzystosowania, syndromy, przejawy.
- System wychowania resocjalizacyjnego
- Metody pracy z dziećmi trudnymi
- Rola wychowania fizycznego w resocjalizacji w warunkach wolnościowych i zamkniętych. Rola zespołowych form ruchowych w rewalidacji niedostosowanych społecznie.

Kultura fizyczna osób dysfunkcjami aparatu ruchu i przewlekle chorych

- Najczęściej występujące dysfunkcje narządu ruchu u dzieci w wieku szkolnym
- Terapia wychowawcza i jej rodzaje
- Rola zajęć ruchowych jako czynnika terapeutycznego. Zabawowe formy zajęć ruchowych.
- Możliwości integracyjne przez udział w zajęciach ruchowych i wychowania fizycznego- prezentacja

Sport, turystyka, i rekreacja osób niepełnosprawnych

- Formy aktywności sportowej, turystycznej i rekreacyjnej osób niepełnosprawnych
- Zasady organizacji imprez sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych- prezentacja

WYMAGANIA

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest:

- aktywne uczestnictwo w zajęciach oraz przygotowanie prezentacji wybranych tematów;
- opracowanie przykładowych konspektów zajęć z wykorzystaniem właściwych metod pracy;
- opanowanie zakresu tematyki przewidzianej programem przedmiotu.

UMIEJĘTNOŚCI

Student po realizacji przedmiotu:

- umie określić rodzaje niepełnosprawności,
- zna przyczyny powstawania niepełnosprawności i zaburzeń,
- potrafi określić sprawność psychofizyczną i motoryczną dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- potrafi wskazać i wykorzystać wybrane metody pracy,
- zna wskazania i przeciwwskazania do uprawiania aktywności fizycznej przez osoby niepełnosprawne,
- zna sposoby posługiwania się przyborami i przyrządami wykorzystywanych przez osoby niepełnosprawne.
- potrafi określić rolę kultury fizycznej w rewalidacji osób niepełnosprawnych.

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Arusztowicz B., Bąkowski W., Dziecko niepełnosprawne z dysfunkcją narządu ruchu, Wyd. „Impuls”, Kraków 2001.
2. Czapów Cz., Jedlewski S., Pedagogika resocjalizacyjna. PWN Warszawa 1971.
3. Doroszevska J. Pedagogika specjalna. Wyd. Wrocław 1989.
4. Dziecko niepełnosprawne ruchowo, wybrane zaburzenia neurorozwojowe, pod redakcją Łosiowskiego Z. Warszawa 1997. cz. I

5. Dziecko niepełnosprawne ruchowo, usprawnienia ruchowe, praca pod red. Borkowskiej M., Warszawa 1997 cz. II.
6. Dziedzic J. Wychowanie fizyczne w szkołach specjalnych. AWF Poznań 1973.
7. Dziedzic J. Dłużewska W. Wieczorek B. Kultura fizyczna w szkołach i zakładach upośledzonych umysłowo. WSiP Warszawa 1980.
8. Dziedzic J. Ritzke. Kultura Fizyczna w szkołach i zakładach dla głuchych i niedosłyszających. WWSiP Warszawa 1979.
9. Dziedzic J. Remplewicz J. Kultura fizyczna w szkołach i zakładach dla głuchych i niedosłyszających. WSiP Warszawa 1980.
10. Gawlik K., Walaszczyk A.: Gry i zabawy ruchowe w szkołach specjalnych, Katowice 2002.
11. Kirejczyk K. Z zagadnień oligofrenii dziecięcej. Warszawa 1967.
12. Konopnicki J. Niedostosowanie społeczne. PWN Warszawa 1971.
13. Lipkowski O. Pedagogika specjalna – zarys. PWN Warszawa 1984.
14. Maciarz A. Z teorii i badań społecznej integracji dzieci niepełnosprawnych, Wyd. „Impuls”, Kraków 2001.
15. Maszczak T. Wychowanie fizyczne i sport dzieci specjalnej troski. AWF Warszawa 1985.
16. Minczakiewicz E.M. Gdy u dziecka rozpoznano Zespół Downa. Poradnik dla rodziców i wychowawców. Wyd.Naukowe Kraków 1998.
17. Nawara H., Nawara U.: Gry i zabawy integracyjne. Wrocław 1999.
18. Pedagogika specjalna. Praca zbiorowa pod red. Władysława Dykcika, Wyd.Naukowe UAM Poznań 1997.
19. Pedagogika rewalidacyjna pod red. A. Hulka. PWN Warszawa 1980.
20. Sękowska Z. Pedagogika specjalna – zarys. PWN Warszawa 1985.
21. Sowa J. Pedagogika specjalna w zarysie. Rzeszów 1997.
22. Wybrane zagadnienia z surdopedagogiki : praca zbiorowa. Red. Urszula Eckert. 1998 Warszawa.
23. Zajączkowski K. Profilaktyka zachowań dewiacyjnych dzieci i młodzieży. Toruń 1997.

UZUPEŁNIAJĄCA

24. Beck J. Sport w rehabilitacji inwalidów. AWF Warszawa 1977.
25. Biniakiewicz B., Koprowiak E. Przewodnik do ćwiczeń z pedagogiki ogólnej i specjalnej: zakres materiału, program literatura: dla studentów wychowania fizycznego, kierunek fizjoterapia Poznań 1999
26. Bolach E., ZGS niepełnosprawnych. AWF Wrocław 1986.
27. Bogdanowicz M. Psychologia kliniczna dziecka w wieku przedszkolnym. WSiP Warszawa 1985.
28. Bogucka J. Kościelska M. Wychowanie i nauczanie integracyjne. Warszawa 1994
29. Choroba ALZHEIMERA. „Wiedza i Życie” nr 1. 1985
30. Człowiek niepełnosprawny, Sprawność w niepełnosprawności, red. Kościelska, Aouila B., Bydgoszcz 2003.
31. Encyklopedyczny słownik psychiatrii. PZWL Warszawa 1978
32. Gałkowski T. Dziecko specjalnej troski. Psychologiczne podstawy rehabilitacji dzieci opóźnionych umysłowo. Warszawa 1972.
33. Janosz B. Zajęcia muzyczno rytmiczne w szkole życia. Warszawa WSiP 1993.
34. Kirejczyk K. Nauczanie dzieci o obniżonej sprawności umysłowej. PZWS Warszawa 1964.
35. Korniszewski L. Dziecko z zespołem wad wrodzonych. PZWL Warszawa 1994
36. Kruk-Lisocka J., Autyzm a oligofenia „Szkoła Specjalna” nr 4/1994.

37. Lipka M. Zjawiska patologii społecznej wśród młodzieży. Studium prawno-kryminologiczne. Warszawa 1977.
38. Lipkowski O. Resocjalizacja. WSiP Warszawa 1976.
39. Postęp w turystyce na rzecz osób o specjalnych potrzebach, pod red. Nauk. Ślężyńskiego J. I Petryńskiego W. Kraków 1995.
40. Psychiatria wieku rozwojowego pod red. A. Popielarskiej. Warszawa 1989.
41. Spionek H. Zaburzenia rozwoju uczniów a niepowodzenia uczniów. Warszawa PWN 1985.
42. Sport dla osób niepełnosprawnych osoby niepełnosprawne dla sportu, red. Kowalik S., Karaskowa V., AWF Poznań 1999.
43. Sport niepełnosprawnych w Polsce, Warszawa 2003.
44. Stymulacja psychoruchowego rozwoju dzieci o obniżonej sprawności umysłowej, pod red. Władysławy i Jana Pileckich, Wyd. Naukowe WSP Kraków 1998.
45. Wright B.A. Psychologiczne aspekty fizycznego inwalidztwa. PWN Warszawa 1985.
46. Wyczęsany J. Oligofrenopedagogika. Wybrane zagadnienia pedagogiki upośledzonych umysłowo. Kraków 1998.
47. Zajączkowski K. Profilaktyka zachowań dewiacyjnych dzieci i młodzieży. Toruń 1997.

Opracowała: dr Małgorzata Kitowska